

JUHLAA JA RAADOLLISUUTTA

(Julkaistu aiaksemmin Suomen Sotilas -lehdessä)

Sotilaan elämään on aina kuulunut sekä juhlallisuutta että toisaalta raadollisuutta. Kaikkina aikoina sotilaat ovat osallistuneet valtiojohdon järjestämiin seremonioihin ja juhliin niin järjestyksenpitäjinä, airueina tai muuna "rekvisiittana" tai sitten itse oikeutettuina vieraina.

Tällaisten juhlien olemusta ja merkitystä antiikista meidän päiviimme pohditaan Turun yliopiston Kirja-Auroran kustantamassa artikkelikokoelmassa Vallan juhlat. Kirja tarjoaa mielenkiintoista luettavaa kaikille perinteistä ja seremonioista kiinnostuneille.

Sotilasperinteet ovat viime vuosina saaneet yhä enemmän huomiota osakseen, onhan niiden tutkijoille ja harrastajille perustettu oma seuransakin, Sotilasperinteen Seura ry. Helsingin yliopiston kansatieteen professori Juhani U.E. Lehtonen on nyt koonnut yksiin kansiin tiiviin tietopaketin monenlaisista sotilaselämään liittyvistä perinteistä ja tavoista.

Kirjassa käsitellään mm. pinkan teon jaloa taitoa, miekan käyttöä, partaa, kerhoja ja musiikkia. Kuten tekijä itse sanoo, kyseessä ei ole tieteellinen tutkimus, vaan populaari esitys kiehtovasta aihepiiristä. Tämä on hyvä avaus, jolle sopii toivoa jatkoa niin Juhani Lehtosen kuin muidenkin tutkijoiden taholta.

Tunnetusti Suomen marsalkka noudatti tarkkaa protokollaa mm. aterioinnin suhteen. Mannerheimin ruokatottumuksista kerrotaan upeassa Mannerheimin pöydässä -kirjassa. Kirjassa on myös suuri määrä reseptejä, joten se soveltuu vaikkapa koko perheen yhteiseksi lahjakirjaksi.

Maailman (ja sodan) raadollisuutta puolestaan käsitellään Vilho Harlen ja Sami Moision toimittamassa teoksessa Muuttuva geopolitiikka. Kirja ei ole helppolukuinen, mutta sen artikkelit antavat hyvän kuvan geopolitiikan akateemisista tutkimussuunnista.

Perinteisempää näkemystä geopolitiikasta ja nimenomaan Venäjällä vallalla olevista käsityksistä tarjoaa fil. tri Alpo Juntusen uusi kirja Itään vai länteen? Siinä selvitetään niin venäläisen geopolitiikan ajattelun kehitystä kuin suhtautumista Euroopan Unioniin, Natoon ja Baltian maihin. Kirja on tärkeä lisä suomalaiseen Venäjä-tutkimukseen ja täydentää esim. aikaisemmin tämän lehden palstoilla esitettyä eversti Erkki Nordbergin laajaa Arvio ja ennuste -raporttia.

Sotilaana – etenkin johtavalla paikalla olevana – ei ollut YYA-Suomessa helppo olla. Eversti Matti Lukkarille kuuluu kiitos siitä, että voimme nyt tutustua kenraali Lauri Sutelan toimintaan puolustusvoimain komentajana vuosina 1974 – 1983. Tunnetusti tähän aikaan sisältyvät mm. Neuvostoliiton pyrkimykset yhteisiin sotaharjoituksiin ja -sopimuksiin. Tämä on vuoden tärkeimpiä kirjoja.

Suomi on aina sijainnut lännen ja idän välissä. Ruotsin ja Venäjän lukuisia sotia päättäneissä rauhansopimuksissa muutettiin yleensä Suomen rajoja. Näistä asioista kerrotaan tiiviisti ja havainnollisesti teoksessa Suomen sodat ja rauhat. Kirja tarjoaa hyvän kertauksen maamme (sota)historiaan.

Markus Anaja

Taina Syrjämaa, Vallan juhlat. Juhlivan vallan kulttuuri antiikista nykypäivään. Kirja-Aurora, Turku 2003. 260 sivua, muutama kuva.

Lehtonen, Juhani U.E., Sotilaselämän perinnekirja. Ajatus Kirjat, Helsinki 2003. 284 sivua, runsas kuvitus.

Risto ja Ritva Lehmusoksa, Mannerheimin pöydässä. Ajatus, Helsinki 2003. 272 sivua, runsas kuvitus.

Vilho Harle & Sami Moisio, Muuttuva geopolitiikka. Gaudeamus, Helsinki 2003. 222 sivua.

Alpo Juntunen, Itään vai länteen? Venäjän vaihtoehdot. Ajatus, Helsinki 2003. 348 sivua.

Erkki Nordberg, Arvio ja ennuste Venäjän sotilaspolitiikasta Suomen suunnalla. Art House, Helsinki 2003.

Matti Lukkari, Lauri Sutela, puolustusvoimain komentaja. Otava, Helsinki 2003. 302 sivua, valokuvia.

Anton Eskola, Suomen sodat ja rauhat. Ajatus, Helsinki 2003. 254 sivua, kuvitettu.